

Persbericht - Adviescommissie CAVV: Internationaal recht moet kompas blijven voor Nederlands buitenlandbeleid

Den Haag, 27 oktober 2026 - De Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken (CAVV) roept de regering op het internationaal recht consequent als leidraad te nemen voor het Nederlandse buitenlandbeleid. In het vandaag gepubliceerde advies *Internationaal recht als kompas voor het buitenlandbeleid van Nederland* waarschuwt de CAVV dat het relativeren van de normatieve kracht van het internationaal recht, of het selectief benoemen van schendingen, de internationale rechtsorde verzwakt en ook de positie van Nederland schaadt.

Aanleiding voor dit advies uit eigen beweging is de zorg die de CAVV heeft over een verschuiving die zichtbaar is in de houding van de Nederlandse regering ten aanzien van het internationaal recht. In het huidige coalitieakkoord wordt gesteld dat het internationaal recht 'niet vanzelfsprekend prevaleert' in een multipolaire wereld en dat Nederland weliswaar het internationaal recht verdedigt, 'maar ook de taal van macht' moet leren spreken.

Volgens de CAVV is het internationaal recht geen optioneel kader waaruit per situatie kan worden gekozen naast politieke of geopolitieke belangen, maar een richtinggevend kompas voor alle afwegingen in het buitenlands beleid. Het alternatief voor de internationale rechtsorde is een internationale orde gebaseerd op strategische opportuniteit en machtspolitiek, waarin juridische normen ondergeschikt zijn aan politieke belangen. Juist kleine en middelgrote staten als Nederland ondervinden daar als eerste de gevolgen van.

De CAVV benadrukt dat Nederland historisch en constitutioneel een bijzondere verantwoordelijkheid heeft om de internationale rechtsorde te bevorderen. De commissie wijst erop dat Nederland zich lange tijd heeft geprofileerd als voorvechter van de internationale rechtsorde, onder meer als gastland van internationale rechtscolleges en als actieve pleitbezorger van de strijd tegen straffeloosheid. Die positie brengt volgens de commissie de plicht met zich mee om ook bij schendingen door bevriende staten of bondgenoten op consequente wijze de schending te veroordelen.

De CAVV wijst erop dat de mate waarin andere staten een schending tolereren, steunen of afkeuren in belangrijke mate de prijs van een schending bepaalt. Deze prijs wordt verlaagd als staten zich niet uitspreken tegen schendingen door andere staten, en dat opent ook de deur voor toekomstige schendingen. Afnemende bereidheid van de gehele internationale gemeenschap om schendingen te benoemen, zal tot een geleidelijke erosie van de internationale rechtsorde leiden. Staten die de opportuniteit van stellingname tegen een schending steeds per geval beoordelen, worden op termijn juist kwetsbaar voor druk van de schendende staat. Immers, vanuit het perspectief van de schendende staat loont het blijkbaar om de druk op te voeren.

De CAVV stelt bovendien vast dat een consequente houding tegenover schendingen van het geweldverbod en het humanitair oorlogsrecht niet alleen politiek wenselijk is, maar in sommige gevallen ook volkenrechtelijk geboden.

De CAVV doet de regering de volgende aanbevelingen:

- zich consequent en in juridische bewoordingen uit te spreken over ernstige schendingen van het internationaal recht, ongeacht welke staat daarvoor verantwoordelijk is;
- als gastland actief en publiekelijk op te treden tegen maatregelen die de onafhankelijke taakuitoefening van in Nederland gevestigde internationale rechtscolleges belemmeren;
- zich binnen de EU actief in te zetten op gezamenlijke juridische stellingnames en het beschikbare instrumentarium consequent te benutten;
- artikel 90 van de Grondwet weer uitdrukkelijk richtinggevend te maken in beleidsnota's over het buitenlandbeleid;
- verdere ontwikkeling van het internationaal recht multilateraal na te streven, samen met partners uit onder meer de EU en het mondiale zuiden;
- met gelijkgezinde staten opnieuw een voortrekkersrol te vervullen in de bescherming van het internationaal recht.

Noot voor de redactie

Het advies *Internationaal recht als kompas voor het buitenlandbeleid van Nederland* is vastgesteld door de CAVV op 6 oktober 2026.

Over de CAVV

De Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken (CAVV) is een onafhankelijk adviesorgaan dat de regering en de Eerste en Tweede Kamer gevraagd en ongevraagd adviseert over vraagstukken van internationaal recht. Zij behandelt juridische vraagstukken waarin de uitleg van het internationaal recht en de gewenste ontwikkeling van dit recht centraal staan.

Voor vragen of een nadere toelichting kan de redactie contact opnemen met Kirsten van Loo, de secretaris van de CAVV, via cavv@minbuza.nl of 06 158 561 23.

Voor meer informatie over de CAVV in het algemeen, en links naar eerder adviezen, zie de website: <https://www.adviescommissievolkenrecht.nl>.